Aan
- de raden van de Lekstroomgemeenten
- de colleges van B&W van de Lekstroomgemeenten
- de burgemeesters van de Lekstroomgemeenten

In afschrift aan
- de leden van het algemeen bestuur van WIL
- de gemeentesecretarissen van de Lekstroomgemeenten

Pagina: 1/3
Contactpersoon: I. van der Meer
Team: Juridische zaken
Telefoon: 030 – 7022 395
E-mail: i.vdmeer@wil-lekstroom.nl
Website: www.wil-lekstroom.nl

Nieuwegein, 22 maart 2024

Ons kenmerk:
Uw kenmerk:
Betreft: Voorstel tot wijziging Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom 2024

Geachte raad, geacht college en geachte burgemeester,

Hierbij bieden wij u aan een voorstel tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom (GR WIL). Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. Deze wijziging heeft als voornaamste doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Dit geschiedt via een versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van de gemeenteraden. Daartoe zijn enkele wijzigingen in de Wgr opgenomen. Een aantal wijzigingen heeft directe werking, dit betekent dat daar waar de huidige regeling in strijd is met de gewijzigde Wgr, de Wgr voorgaat.

Voor de overige wijzigingen geldt een overgangstermijn van twee jaar, wat betekent dat de Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom (hierna: GR WIL) voor 1 juli 2024 moet zijn aangepast.

In 2023 is de GR WIL ook aangepast. Die aanpassing was gericht op het formaliseren van het werken met lokale werkteams. De huidige wijziging richt zich op het aanpassen van de GR WIL aan de wetswijzigingen.

Welke wijzigingen zijn er aan de orde?
WIL is een zogenaamde ‘gemengde’ regeling, ingesteld door zowel de raden, de colleges als de burgemeesters. Op grond hiervan zijn er een aantal wetswijzigingen die voor WIL geen betekenis hebben. Deze worden hier verder niet besproken.

Daarnaast zijn er wijzigingen die:
- géén afweging vergen, maar wel in de GR WIL verwerkt moeten worden;
- wel van betekenis zijn, maar géén afweging vergen en ook niet in de GR WIL verwerkt hoeven worden;
- een afweging vergen en in de GR WIL verwerkt moeten worden. Bij het opstellen van de conceptteksten zijn wij gebleven bij hoe de GR WIL werkt en de gedachten daarachter.

Wijzigingen die géén afweging vergen, maar wel in de GR WIL verwerkt moet worden:

- de wijzigingen in de planning- en control-cyclus (de artikelen 34, 34b en 35 van de Wgr zijn aangepast). De termijn voor het indienen van zienswijzen is van 8 naar 12 weken gegaan. In de wet is die extra tijdspanne naar achteren verwerkt. De uiterste datum van indiening bij gedeputeerde staten is verplaatst van 1 augustus naar 15 september. Echter, omdat deze extra weken volledig in het zomerreces vallen, levert dit voor de p&c-cyclus in GR-en en gemeenten geen werkelijk voordeel op.
  Het streven blijft dat WIL een begroting in april langs het DB laat gaan. In jaren dat het reces voor de regio midden vroeg valt zal de volledige 12-weken termijn niet altijd haalbaar zijn. Wij verzoeken de gemeenteraden daarom om pragmatisch om te gaan met de herziening van de zienswijzetermijn en de begrotings- en jaarrekeningcyclus vóór de start van het zomerreces af te ronden.

Wijzigingen die géén afweging vergen en ook niet in de GR WIL verwerkt hoeven worden:

- de gewijzigde bevoegdheden van de gemeentelijke rekenkamer (artikel 184 lid 3 Gemeentewet: er mag nu onderzoek worden gedaan naar de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het samenwerkingsverband gevoerde bestuur als zodanig);
- de regionale raadsadviescommissie: een nieuw instrument om de invloed van gemeenteraden te vergroten. Artikel 24a Wgr maakt het mogelijk om een dergelijke commissie in te stellen. Hierover hoeft niets in de regeling zelf te worden vastgelegd.

Wijzigingen die een afweging vergen en in de GR verwerkt moeten worden:

- hoe invulling wordt gegeven aan de **actieve informatieplicht**. Zie hiertoe artikel 24a van het concept en de toelichting hierop;
- afspraken over **burgerparticipatie**: de wijze waarop ingezetenen én belanghebbenden betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Zie artikel 24b van het concept. Deze aanpassing is besproken met de cliëntenraad van WIL en heeft hun akkoord;
- uitbreiding van de **zienswijzeprocedure**: verplichte afweging in de regeling of, en zo ja met betrekking tot welke onderwerpen, hier gebruik van wordt gemaakt.
  Voorgesteld wordt om lid 2 van artikel 25 aan te vullen in die zin dat het bestuur van WIL voortaan aangeeft hoe de ontwerpkaderbrief zich verhoudt tot de eerder vastgestelde strategische visie (meerjarenbeleidsplan).
  De kaderbrief is de laatste jaren verworden tot een beleidsarm document (het geeft vooral een financiële doorkijk op hoofdlijnen) waardoor het niet goed mogelijk was om daar een effectieve zienswijze op te geven. Het document kan aan kracht winnen als het bestuur van de dienst schetst of de verwachte ontwikkelingen nog in lijn zijn met de strategische visie of dat bijsturing gewenst is, en zo ja, hoe het bestuur dit voor zich ziet. Daarop kunnen de raden dan een zienswijze geven en hun opvattingen over de voorstellen aan het bestuur meegeven.
  Tegelijkertijd met de ontwerpkaderbrief wordt de 1e Begrotingswijziging (T+1) aangeboden. Noodzakelijk omdat de tijdspanne tussen ontwerpkaderbrief (handelend over T+2) en jaar van uitvoering (T) te groot is en bijstellingen altijd nodig zullen zijn.
  Met het in stand laten van het vragen van zienswijzen op strategische visie en ontwerpkaderbrief geeft WIL invulling aan het verzoek van de gemeenteraad van Houten (de raadsbreed gesteunde motie van 6 juli 2023) om zienswijzeprocedures open te laten voor andere besluiten dan de conceptbegroting.
- de gevolgen van **uittreding** moeten in de regeling worden opgenomen. Zie artikel 39 van het concept. De bestaande regeling is uitgebreid met tekst die algemeen geaccepteerd is als het over het vaststellen van de financiële gevolgen van een uittreding gaat.
  De tekst geeft maxima aan voor een deelnemer die wenst uit te treden, maar laat ook voldoende ruimte om de uittreedsom over een korter aantal jaren vast te stellen als uit berekeningen blijkt dat de desintegratiekosten dat toelaten (bij de uittreding van Vianen in 2019 was een uittreedsom berekend over drie jaar voldoende);
- het verplicht opnemen van een **evaluatiebepaling** in de regeling. Zie artikel 46 van het concept. Wij stellen voor te kiezen voor een termijn van zes jaar, waarbij de eerste evaluatie in 2029 is gezet. Dit omdat de regeling vorig jaar nog aangepast is aan de ontwikkelingen met de lokale werkteams.
  Daarnaast is de bepaling ruim gehouden, in die zin dat een evaluatie altijd eerder kan worden uitgevoerd als dat gewenst wordt geacht.

Tot slot zijn er enkele **technische aanpassingen** gedaan.

- Het voorstel is de tekst van de aanhef van de gemeenschappelijke regeling te wijzigen, omdat de tekst nog dateerde van de start van WIL in 2013 en voor de lezer van nu de nodige onduidelijkheid geeft of kan geven. Het gedeelte onder ‘overwegende’ is verwijderd zonder daar nieuwe tekst voor in de plaats te zetten, omdat dit kopje geen verplicht onderdeel is van een regeling.
- In de huidige GR staat dat het algemeen bestuur de kaderbrief naar de raden toestuurt. In de wet is evenwel bepaald dat dit door het dagelijks bestuur moet worden gedaan.
- Er staat in de huidige GR nog steeds dat elke verandering van de regeling naar gedeputeerde staten verstuurd moet worden. Maar door een ingezette digitaliseringsslag is dat niet meer nodig. Landelijk wordt nu gewerkt met een GR-register, waar alle informatie over iedere GR te vinden is.
  Zie voor de GR WIL de volgende link:
  https://organisaties.overheid.nl/29114016/Gemeenschappelijke_regeling_Werk_en_Inkomen_Lekstroom/

Procedure

De procedure voor wijziging van de gemeenschappelijke regeling wordt toegelicht in bijlage 4. In deze bijlage 4 is ook opgenomen welke besluiten van de verschillende bestuursorganen nodig zijn voor de wijziging van de GR WIL.

Het wijzigingsvoorstel is doorgenomen met de regiojuristen en met de accounthouders van de gemeenten.

Wijzigingsdocumenten

Hierbij bieden wij u de documenten aan ten behoeve van de wijziging van de Gemeenschappelijke regeling WIL:

- Bijlage 1 (Voorstel Wijzigingsbesluit GR WIL)
- Bijlage 2 (Toelichting bij Wijzigingsbesluit GR WIL)
- Bijlage 3 (Was-Wordt-tabel)
- Bijlage 4 (Procedure wijzigingsbesluit GR WIL)

Planning

Het is de bedoeling het besluitvormingsproces in alle gemeenten in het tweede kwartaal van 2024 af te ronden, zodat de wijziging per 1 juli 2024 in kan gaan. Eventueel krijgt de wijziging een kleine terugwerkende kracht mee. Als de besluitvorming binnen de gemeenten is afgerond verzoeken wij u ons daarvan in kennis te stellen, waarna ons bestuur zal vaststellen of de vereiste meerderheden zijn behaald om er daarna zorg voor te dragen dat het college van de gemeente Nieuwegein de gewijzigde regeling bekendmaakt.

Voor nadere vragen of toelichting kunt u terecht bij mevrouw I. van der Meer, juridisch adviseur.

Met vriendelijke groet,
Namens het algemeen bestuur

R.H. Esser
Directeur